

Toespraak

van de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, dr. M.L. Vos

Herdenking Wim van Eekelen (1931-2025)

datum 28 oktober 2025

Wij hebben de goede gewoonte om de oud-leden die ons zijn ontvallen hier te herdenken.

Vandaag gedenken wij Wim van Eekelen die op 25 juni is overleden, op 94-jarige leeftijd. Hij was acht jaar lid van de Eerste Kamer namens de VVD, van 13 juni 1995 tot 10 juni 2003.

Het senatorschap was het slotstuk van een politieke loopbaan als lid van de Tweede Kamer, staatssecretaris van Defensie en Buitenlandse Zaken en minister van Defensie.

Ik heet ook zijn familie van harte welkom bij deze herdenking.

Willem Frederik van Eekelen werd op 5 februari 1931 geboren in Utrecht. Hij studeerde Nederlands recht aan de Rijksuniversiteit Utrecht en political science aan Princeton University.

In 1964 promoveerde hij in de rechtsgeleerdheid op een proefschrift over het buitenlandbeleid van India en het grensconflict met China.

Het onderwerp diende zich waarschijnlijk aan tijdens zijn eerste plaatsing als diplomaat op de Nederlandse ambassade in New Delhi.

Na die post volgden nog de ambassades in London en Accra, en de permanente vertegenwoordiging bij de Noord-Atlantische Raad in Brussel.

Halverwege de jaren zeventig werkte Wim van Eekelen als directeur Atlantische Samenwerking en Veiligheidszaken op het ministerie van Buitenlandse Zaken, tot hij de overstap maakte naar de politiek.

Hij werd op 8 juni 1977 lid van de Tweede Kamer namens de VVD.

Na een paar maanden werd hij al gevraagd om staatssecretaris van Defensie te worden in het eerste kabinet-Van Agt.

In het daarop volgende kabinet-Lubbers I werd hij staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, in het bijzonder Europese samenwerking.

Van Eekelen moest in 1988 aftreden als minister van Defensie in het tweede kabinet-Lubbers vanwege de paspoortaffaire.

Die ging over de mislukte poging om een nieuw, fraudebestendig Europees paspoort in te voeren.

Bij zijn afscheid ontkende Van Eekelen ooit terug te keren in de politiek.

Iets wat zijn vrouw Hanneke wel had voorspeld.

Hij werd secretaris-generaal van de WEU, de West Europese Unie, ook wel eens Willems Eigen Unie genoemd.

Maar, zijn vrouw kreeg toch gelijk.

Want zeven jaar na zijn vertrek uit politiek Den Haag keerde Wim van Eekelen alsnog terug aan het Binnenhof.

Als senator nam hij plaats in de groene bankjes van de Eerste Kamer.

En in 2001 werd hij Eerste Ondervoorzitter.

In de senaat voerde hij het woord over buitenlandse zaken en Europese samenwerking.

Zijn maidenspeech hield hij bij de begroting van het ministerie van Defensie van 1996. Dat verheugde hem 'bijzonder', zo is terug te lezen in de Handelingen.

Hij was vanuit de Eerste Kamer zeer betrokken bij de Conventie over de Toekomst van Europa en schreef daarover regelmatig in de Staatscourant.

datum 28 oktober 2025

blad 2

In de 'Kamerbode' zei van Eekelen dat hij als senator zijn hart had kunnen ophalen aan internationale zaken.

Hij zei: 'De dingen die ik hier altijd graag heb gedaan zijn Europa en het internationale veiligheidsbeleid. De ervaring die ik op deze gebieden heb, is toch redelijk uniek.'

Naast zijn lidmaatschap van de senaat, zette hij zich in die periode succesvol in voor het bergen van de gezonken onderzeeboot Koersk.

Ook na zijn afscheid van de Eerste Kamer bleef Van Eekelen betrokken.

Hij was een actief lid van het Genootschap van Oud-Senatoren, GOS, en ontving tot een paar jaar geleden regelmatig nationale en internationale groepen in de Eerste Kamergebouwen aan het Binnenhof.

In het Engels sloot hij dan vaak af met de woorden: 'Ladies and gentlemen, we are still confused but on a higher level.'

Wim van Eekelen is altijd zichzelf gebleven en heeft zijn eigen lijn getrokken.

Dat ons respect voor zijn persoon en zijn verdiensten voor de samenleving en de Nederlandse parlementaire democratie tot steun mag zijn voor zijn familie en vrienden.

Ik verzoek een ieder om een moment stilte in acht te nemen.